

Obnova biotopu perlorodky říční v údolní nivě Lužního potoka a monitoring, MGSII-57

Miloš Holub, AOPK ČR, RP S CHKO Slavkovský les
28. 3. 2017

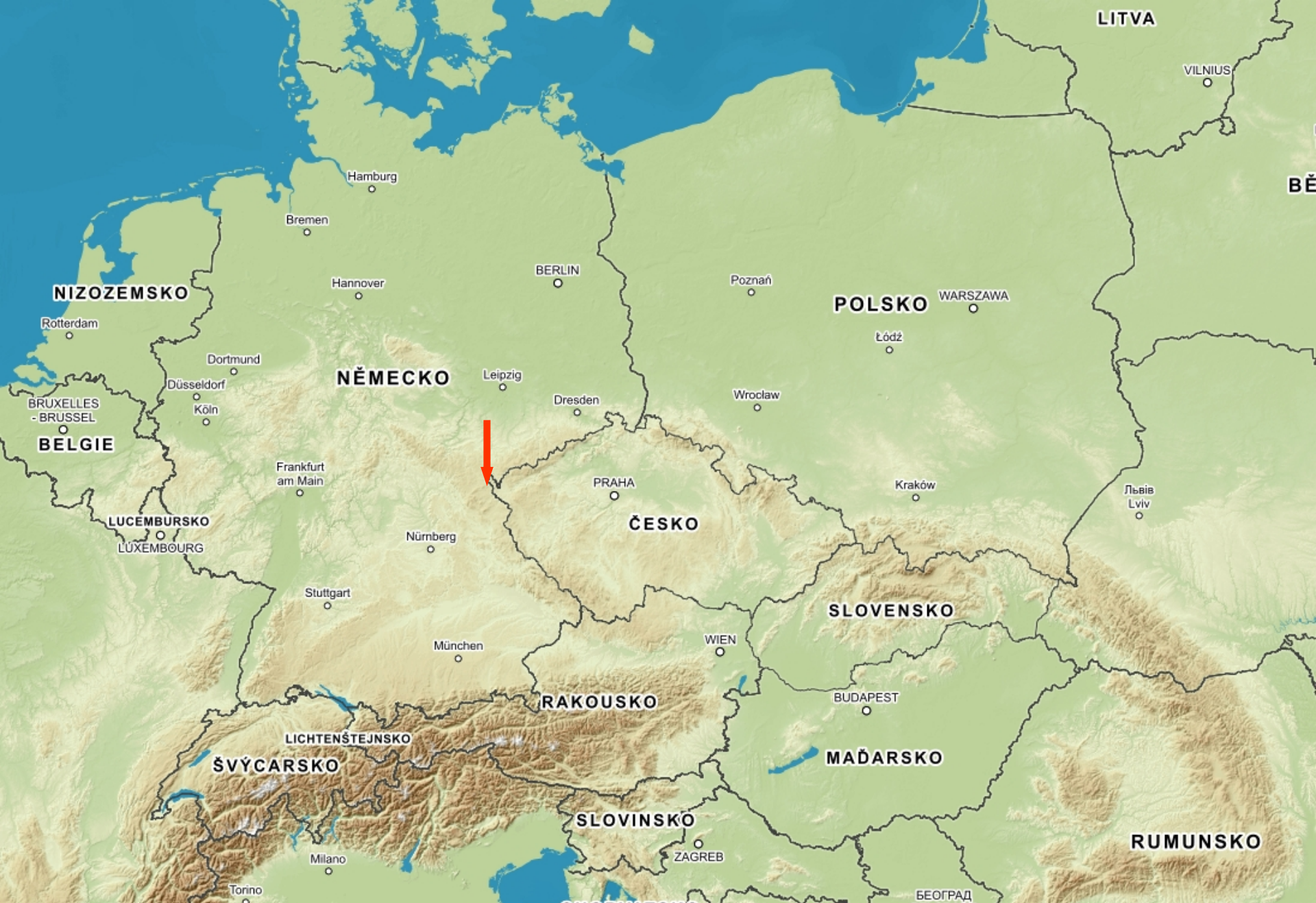

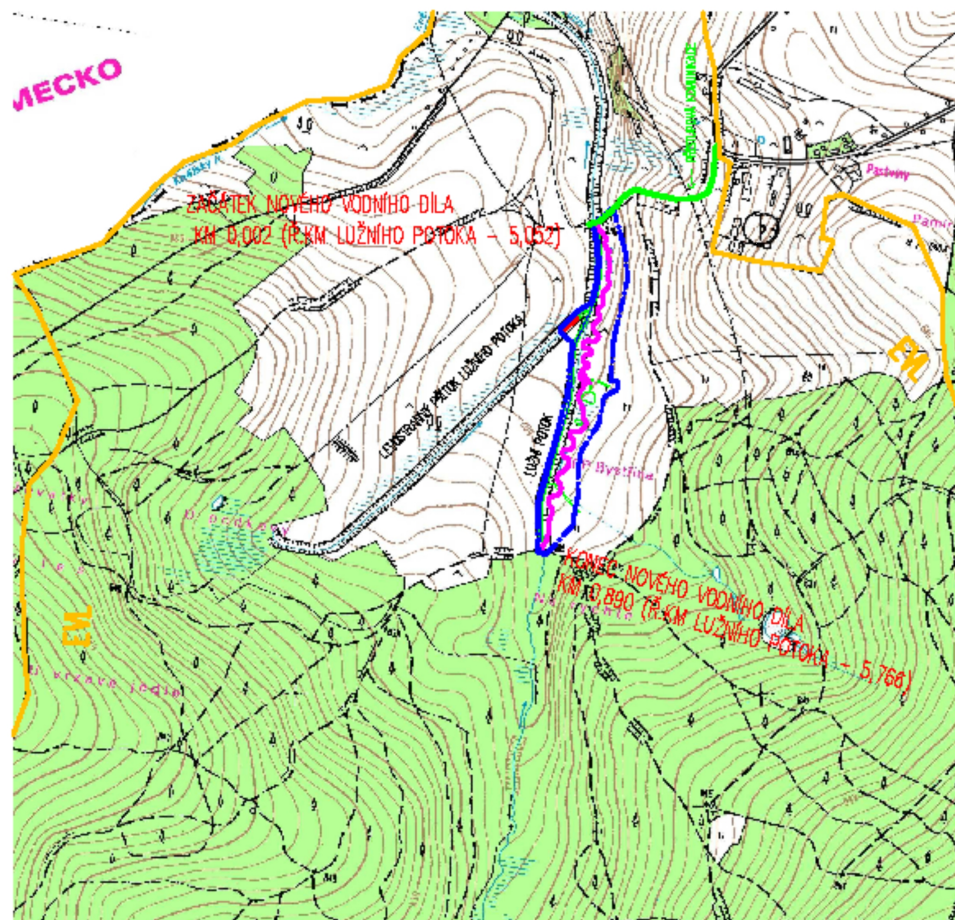
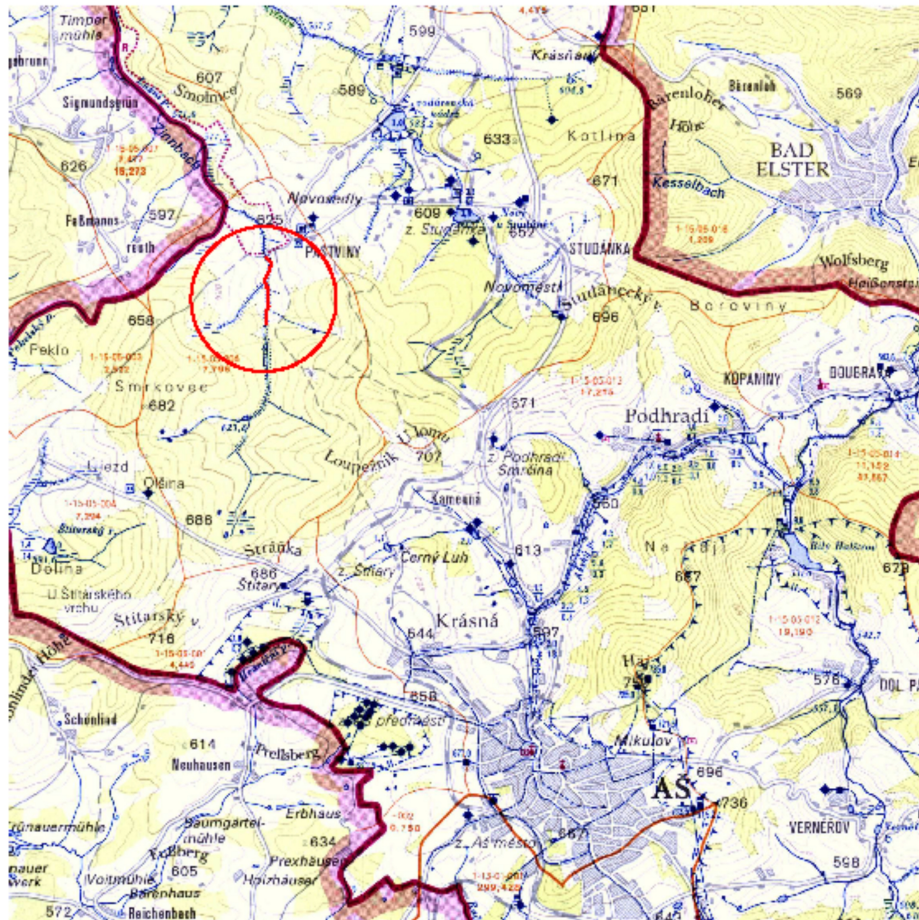
Účelem provedeného revitalizačního opatření je naplňování plánu péče o NPP Lužní potok, záchranného programu a SDO pro EVL Bystřina – Lužní potok

Jedná se o vytvoření paralelního přírodě blízkého koryta vodního toku, jehož hlavní funkcí je:

- zpomalení odtoku**
- zvýšení habitatové diverzity toku Lužního potoka**
- obnova potencionálního biotopu pro perlorodky říční**
- zvýšení potravní nabídky pro perlorodky (tvorba jemného detritu)**
- zvýšení odchovné kapacity pro celou ichtyocenózu (především pstruh obecný f. potoční)**

Původní napřímené a opevněné koryto bude ponecháno pro převod zvýšených a povodňových průtoků.

— HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ   — HRANICE EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY
— PŘÍSTUPOVÁ KOMUNIKACE

VYPRACOVAL: ING. VRÁNA, ING. VEJVALKOVÁ		KV+MV AQUA s.r.o.	
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AOPK ČR	KRAJ KARLOVARSKÝ	Kaldňova 1 130 00 Praha 3	
AKCE: OBNOVA BIOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NIVĚ LUŽNÍHO POTOKA			
PŘÍLOHA: SITUAČNÍ VÝKRES ŠIRŠÍCH VZTAHŮ		MĚŘITKO: 1 : 50 000	Č.PŘÍLOHY: C.1
		POČET A4: 1 A4	

VYPRACOVAL: ING. VRÁNA, ING. VEJVALKOVÁ		KV+MV AQUA s.r.o.	
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AOPK ČR	KRAJ KARLOVARSKÝ	Kaldňova 1 130 00 Praha 3	
AKCE: OBNOVA BIOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NIVĚ LUŽNÍHO POTOKA			
PŘÍLOHA: CELKOVÝ SITUAČNÍ VÝKRES		MĚŘITKO: 1 : 10 000	Č.PŘÍLOHY: C.2
		POČET A4: 1 A4	

Trasa budúceho potoka

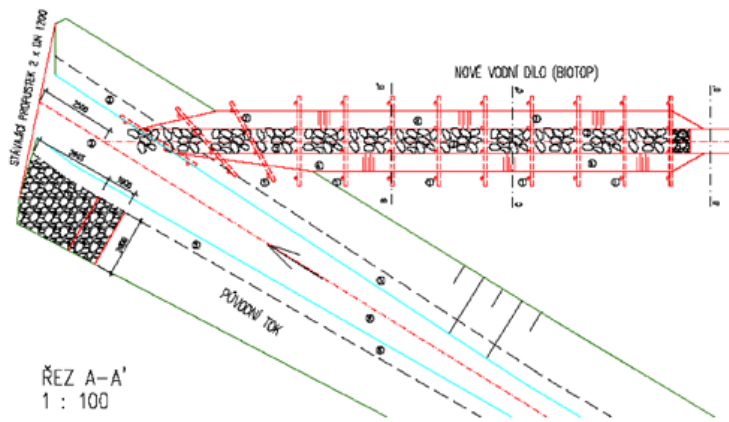

Trasa budoucího potoka

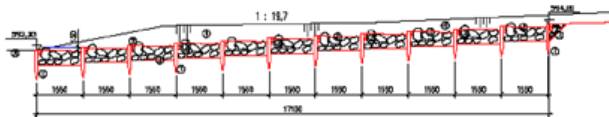

Dnová peřej

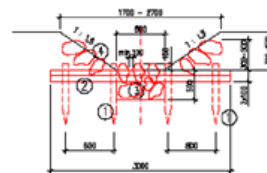
PŮDORYS
1 : 100

ŘEZ A-A'
1 : 100

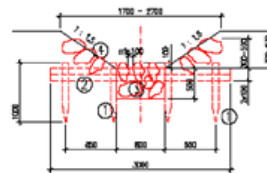

ŘEZ B-B'
M 1:50

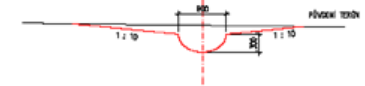

POZNÁMKA:
KAMENY NAO PRAHEM VÝŠŤOVÁV 100 mm NAD ÚROVEŇ DŇA
VEZDRY MEZI KAMENY PRŮMĚRNĚ 100 mm, POČET KAMENŮ
V ŘADĚ - 3 AŽ 4 (DĚLE VELIKOSTI)

ŘEZ C-C'
M 1:50

ŘEZ D-D'
M 1:50

SPECIFIKACE ČLUNKŮ

- 1 - PLOTA DŘEVŇA Ø 100, DUB OKOUPŘÁVĚNÝ, d. 1,0 m - 48 ks
- 2 - GALVANIZOVANÁ NEHRANĚNÁ Ø 100, DUB OKOUPŘÁVĚNÝ, d. 3,0 m - 24 ks
- 3 - KAMENNA ROVNANINA S VYMLUKOVÁNÍM SPAR - KÁMEN LOMOVÝ (HĀTIVNOST 80 - 200 kg)
- 4 - PŮHEZ BŘEŤŮ - KÁMEN LOMOVÝ (DŘIVNOST 83 - 125 mm)
- 5 - PŮVNÍ OPEVNĚNÍ DŇA A PĀT SVĀHŮ

VYPRACOVAL: ING. VRÁNA, ING. VEJVALKOVÁ	KRAJ: KARLOVARSKÝ	KV+MV AQUA s.r.o. Koldřanova 1 130 00 Praha 3
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AOPK ČR		DATEM: 6.2014
AKCE: OBNOVA BIOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NIVĚ LUŽNÍHO POTOKA		STUPEŇ: DPS
PŘÍLOHA: DNOVÁ PEŘEJ	MĚŘITOK: 1 : 100, 1 : 50	Č. PŘÍLOHY: D.3.5.1 POČET M.: 3 A4

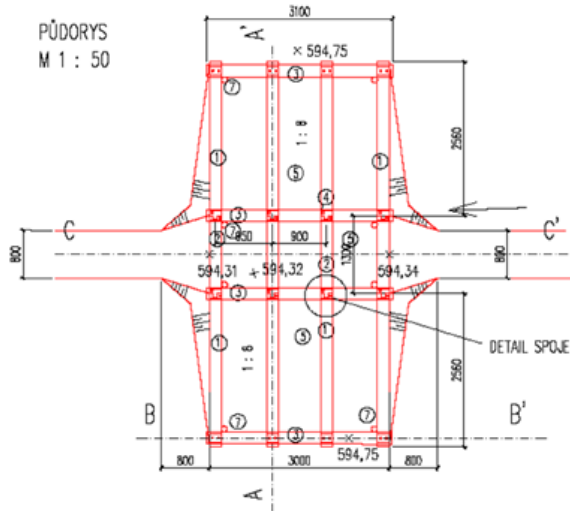
Dnová peřej

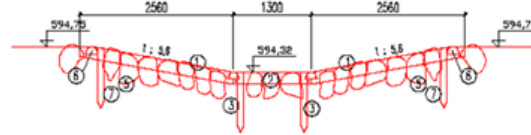
Zpevněný přejezd

ZPEVNĚNÝ PŘEJEZD – KM 0,0315

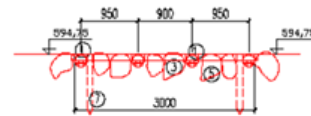
PŮDORYS
M 1 : 50

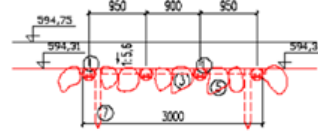
ŘEZ A - A'

ŘEZ B - B'

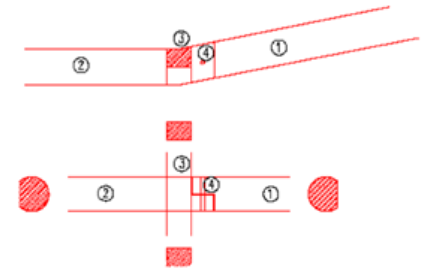

ŘEZ C - C'

- 1 – KULATINA NEHRANĚNÁ ϕ 200 (DUB) dl. 2,6 m – 8 ks
- 2 – KULATINA NEHRANĚNÁ ϕ 200 (DUB) dl. 1,4 m – 4 ks
- 3 – KULATINA HRANĚNÁ 1/2 ϕ 200 (DUB) dl. 3,1 m – 4 ks
- 4 – DŘEVĚNÝ KOLK ϕ 25 (DUB) dl. 300 – 40 ks
- 5 – KAMENNÁ ROVNANNA (HMOTNOST 80 – 200 kg) S VYKLINOVÁNÍM SPAR A UROVNÁNÍM PLOCHY
- 6 – ŠTĚRKOVÝ PODSYP tl. 15 cm (ZRNITOST 16 – 32 mm)
- 7 – PILOTA DŘEVĚNÁ ϕ 100 (DUB) dl. 1,0 m – 8 ks

DETAIL SPOJE (VIZ FOTO)

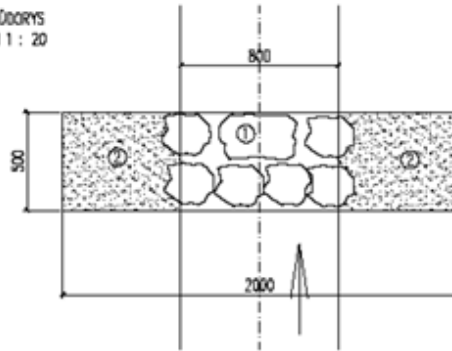
VYPRACOVAL: ING. VRÁNA, ING. VEJVÁLKOVÁ		KRAJ KARLOVARSKÝ	KV+MV AQUA s.r.o. Kaldínova 1 130 00 Praha 3
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AOPK ČR			
AKCE: OBNOVA BIOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NÍVĚ LUŽNÍHO POTOKA			DATEM: 6.2.2014
PRŮLOHA: ZPEVNĚNÝ PŘEJEZD			STUPEŇ: DPS
MĚŘITEL: 1 : 50		Č. PRŮLOHY: D.3.5.5	POČET A4: 3 A4

Zpevněný přejezd

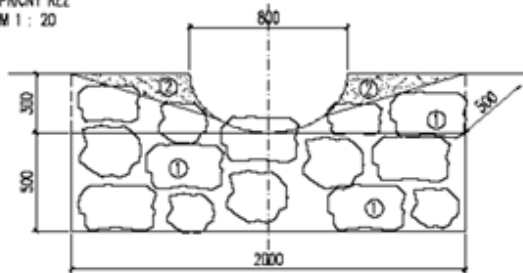

Pomístné zdrsnění dna – stabilizační prahy

PŮDORYS
M 1 : 20

PŘOČNÝ REZ
M 1 : 20

- 1 – KAMENNÁ ROVNANINA S VYKLÍNOVÁNÍM SPAR (KAMENY HMOTNOSTI DO 80 kg)
KAMENY VYČNÍVAJ NADE DNO
2 – PŮVODNÍ ZEMINA SE ZHUTNĚNÍM

CELKOVÝ POČET MÍST ZE ZDRSNĚNÍ DNA – 36 ks

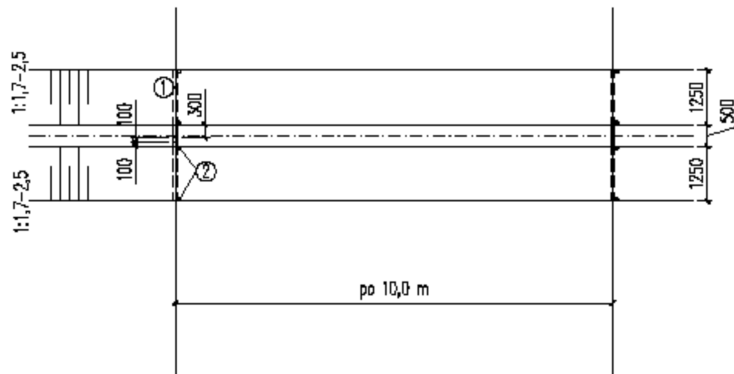
VYPRACOVÁVÁ: ING. VRÁNA, ING. VEJVÁLKOVÁ		KV+MV AQUA s.r.o. Kaldřnova 1 130 00 Praha 3	
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AOPK ČR	KRAJ: KARLOVARSKÝ	DATUM:	6.2014
AKCE: OBNOVA BIOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NIVĚ LUŽNÍHO POTOKA		STUPEŇ:	DPS
PŘÍLOHA: POMÍSTNÍ ZDRSNĚNÍ DNA	MĚŘITKO: 1 : 20	Č.PŘÍLOHY:	D.3.5.3
		POČET A4:	1A4

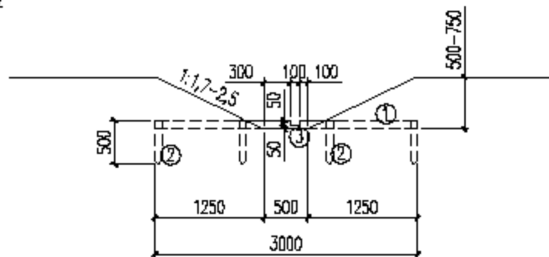
Dřevěné prahy na přítoku

PŮDORYS
M 1 : 100

DŘEVĚNÉ PRAHY NA PŘÍTOKU – 7 ks

PŘÍČNÝ ŘEZ
M 1 : 50

- 1 - KULATINA $\varnothing$ 100 mm, ODKORNĚNÝ DUB, dl. 3,0 m - 7 ks
(VÝŘEZ 100 x 50 mm, STŘÍDAVĚ VLEVO A VPRAVO), DOLNÍ ČÁST OHRANIT, UTĚSNIT GEOTEXTILIÍ
- 2 - PILOTA $\varnothing$ 80 mm, ODKORNĚNÝ DUB, d. 0,5 m - 4 x 7 = 28 ks
- 3 - GEOTEXTILIE

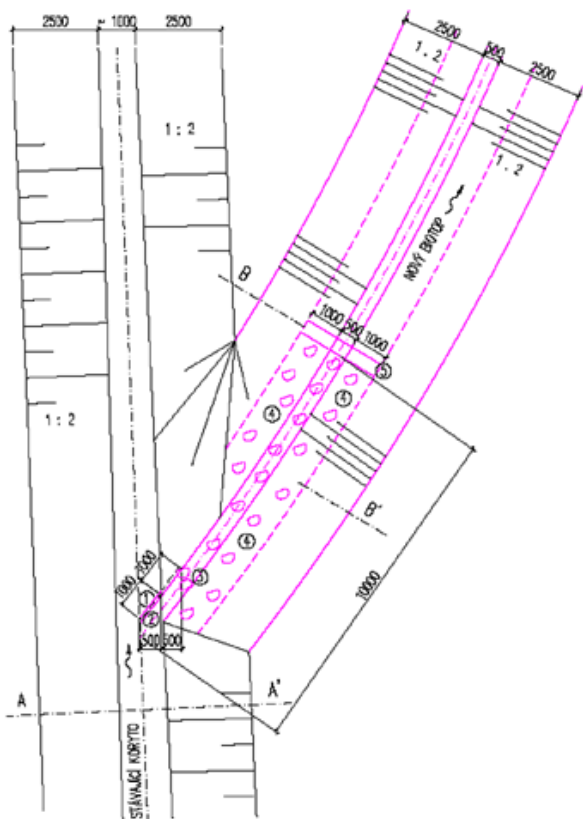

VYPRACOVAL: ING. VRÁNA, ING. VEJVALKOVÁ		KV+MV AQUA s.r.o.	
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AGPK ČR	KRAJ KARLOVARSKÝ	Koldánova 1 130 00 Praha 3	
AKCE: OBNOVA BIOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NIVĚ LUŽNÍHO POTOKA		DATUM: 6.2014	
		STUPEŇ: DPS	
PŘÍLOHA: DŘEVĚNÉ PRAHY NA PŘÍTOKU	MĚŘÍTKO: 1:100, 1:50	Č.PŘÍLOHY: D.3.5.6	
		POČET A4: 1 A4	

Rozdělovací objekt

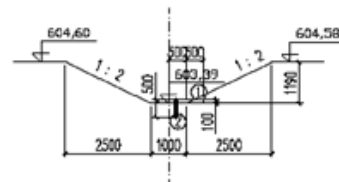
ROZDĚLOVACÍ OBJEKT

PŮDORYS

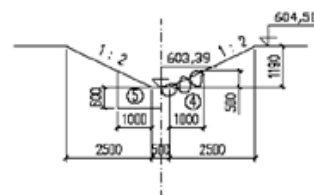

S POSTUPNÝM VYMĚŘOVÁNÍM NOVOHO VODNÍHO DÍLA PŘECHÁZÍ PROFIL LICHOBĚŽNÍKA NA MISOVÝ (MIZ VÝKRES D.3.4), ŠÍŘKA V BŘEHOVÉ HRANĚ 0,8 m, HLoubKA 0,3 m

PŘÍČNÝ ŘEZ A - A'

PŘÍČNÝ ŘEZ B - B'

- 1 - KAMENNÁ ŽILKA 2000 x 300 x 100 mm (d x š x v)
- 2 - ROXOR Ø15 mm, dl. 0,5 m - 3 ks (ZARAZIT DO SPAR OPEVNĚNÍ)
- 3 - DĚLE KAMENY PRO REGULACI PRŮTOKU NOVÝM VODNÍM DÍLEM
- 4 - KAMENNÁ ROVNANINA - DNO I BŘEHY (KAMENY HMOTNOSTI 80 - 200 kg ZATLAČIT DO ZEMNĚ), NAPOJIT NA OPEVNĚNÍ KORYTA LUŽNÍHO POTOKA
- 5 - STABILIZAČNÍ PRAH (LOMOVÝ KÁMEN NA CEMENTOVOU MALTU) - 2800 x 400 x 600 mm

VYPRACOVAL: ING. VRÁNA, ING. VEJVALKOVA		KV+MV AQUA s.r.o. Kaldřanova 1 130 00 Praha 3
INVESTOR: ČESKÁ REPUBLIKA, AOPK ČR	MĚŘKOVANÍ: KRAJ KARLOVARSKÝ	
AKCE: OBNOVA BIVOTOPU PERLORODKY ŘIČNÍ V ÚDOLNÍ NIVĚ LUŽNÍHO POTOKA	DATA: 6.2014	STUPEŇ: DPS
PŘÍLOHA: ROZDĚLOVACÍ OBJEKT	MĚŘITOKA: 1 : 100	Č. PŘÍLOHY: D.3.5.2
		POČET A4: 2 A4

Rozdělovací objekt

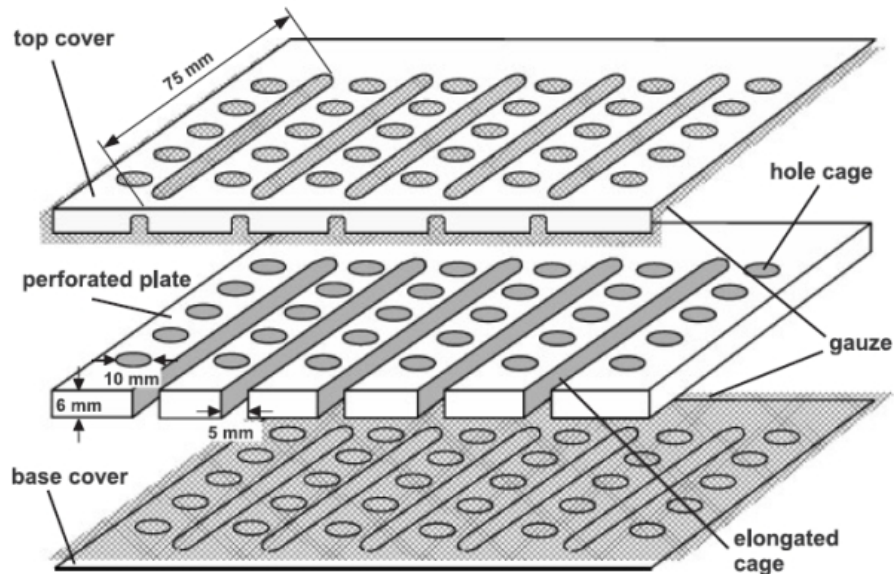

Bioindikace

Destička je složena ze tří vrstev s provrtanými otvory, mezi které se vkládá filtrační tkanina.

Testy jsou realizovány ve dvou etapách od května do září a do listopadu. Třetí sada založená v září 2016 bude vyhodnocena až v květnu 2017.

Bioindikace

Perlorodky byly před započítáním testu přeměřeny. K měření byl použit mikroskop s digitálním záznamem obrazu, zvětšení bylo dáno vstupní velikostí jedince. Totéž měření bylo provedeno po skončení testu.

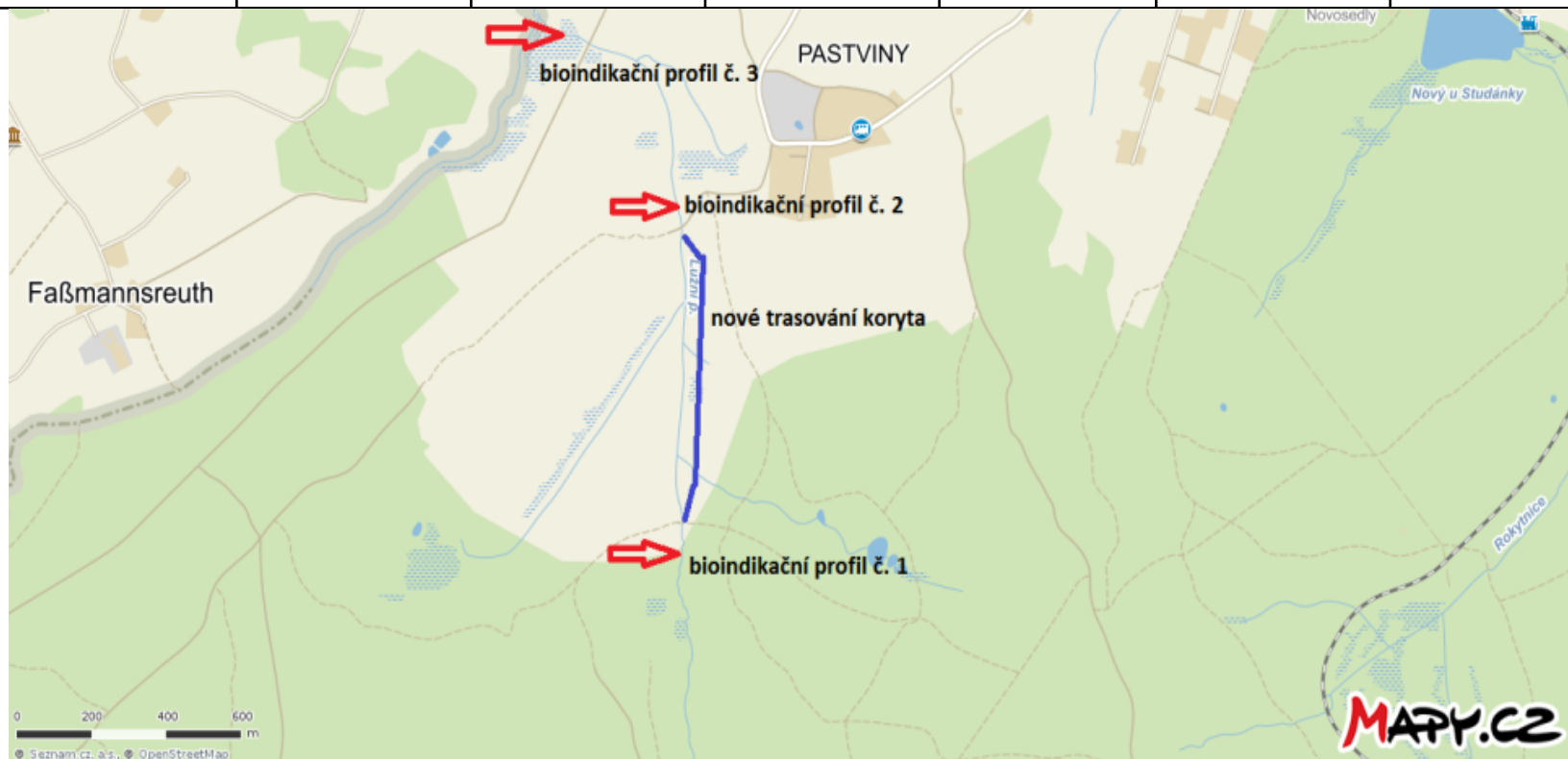
Hodnoceno bylo přežívání a přírůstek perlorodek.

Pro vyhodnocení byla k dispozici data z let 2008, 2009, 2013 a 2014.

Souběžně bylo hodnoceno zanesení jednotlivých komůrek v destičce. Používané destičky mají 50 komůrek (válcové otvory o průměru 1cm) a do hodnocení zanesení jsou zahrnuty všechny s perlorodkami + 10 dalších náhodně vybraných, celkem tedy 40 % plochy destičky.

Souhrnné hodnocení bioindikace na Lužním potoce

	ϕ přežití		ϕ přírůstek		sediment	
	1. sada	2. sada	1. sada	2.sada	1. sada	2.sada
1. profil	15	80	0,072	0,074	10	5
2. profil	45	0	0,167	0	38	99
3. profil	45	40	0,154	0,147	30	66

Závěry z bioindikace

Byl prokázán vysoce negativní vliv stavby na perlorodky umístěné v bioindikační destičce v těsné blízkosti pod stavbou.

Totální úmrtnost perlorodek na druhém profilu ve druhé sadě byla způsobena nadměrným posunem sedimentu.

Toto zjištění je velice zajímavé. Domnívám se, že revitalizace nemohla být uskutečněna šetrnější metodou. Celá stavba se realizovala bez průtoku vody, tudíž suchou cestou. Pouze větší přívalové deště nebo vypouštění rybníků na Mušlovém potoce mohly zapříčinit posun sedimentů.

V jarním období (během tání sněhu a napouštění nového koryta) je nezbytné zajistit stavbu před dalším možným posunem sedimentu a to vhodným opatřením – smrkové rohože.

Závěry z bioindikace

Výsledky provedené bioindikace na Lužním potoce jednoznačně poukazují na problematiku revitalizačních akcí v místech s trvalým výskytem perlorodek – zejména pak juvenilních perlorodek.

Dle mého názoru je v takovýchto případech nutné provést záchranný transfer jedinců perlorodek vyskytujících se pod plánovanou revitalizační akcí a to v délce min. 2 – 3 km. K transferu by mělo dojít i s vědomím, že ve volném prostoru vodního toku může sediment mít nižší negativní dopad na přežívání a přírůstek perlorodek ve srovnání s vlivem sedimentu na perlorodku umístěnou v otvoru bioindikační destičky.

Závěrem EHP fondy na Ašsku

Revitalizace napřímené části Lužního potoka pod Pastvinami byla navržena již v roce 2008 „*Revitalizační studie v povodí Lužního potoka*“.

V roce 2014 byla zpracována projektová dokumentace „*Obnova biotopu perlorodky říční v nivě Lužního potoka*“.

V roce 2016 byla akce zrealizována z EHP fondů.

Projekční a posléze i realizační práce daly základ na zhotovení „*Studie proveditelnosti revitalizace toků pro perlorodku říční – Rokytnice*“ rovněž podpořené z EHP fondů.

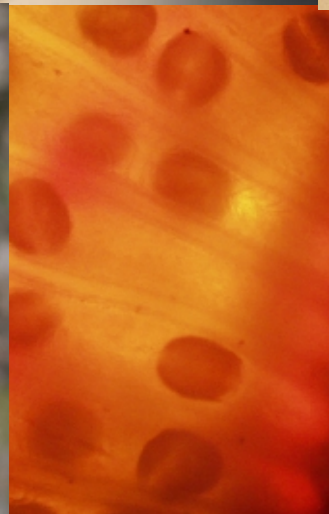
Z EHP fondů byl podpořen i projekt „*Komplexní realizace záchranného programu perlorodky říční na Ašsku*“.

Závěrem EHP fondy na Ašsku

EHP fondy na Ašsku významně napomohly ochraně zdejších populací Perlorodky říční.

Přínosy, poznatky a zkušenosti získané při realizaci projektů financovaných z EHP fondů budou využity v ochraně perlorodky říční na Ašsku a v připravovaném projektovém záměru do LIFE „*Perly v srdci Evropy*“

Děkuji za pozornost